

OSMOŠOLCI, pozdravljeni. Kako ste? Pripravljene na nov sklop vprašanj? Ne dvomim v vas, le pogumno! Tudi v tem tednu boste preverjali in utrjevali svoje znanje. Hvala vsem, ki se mi pridno javljate in vabim tiste, ki se mi še niste oglasili, da to storite. Vesela bom vašega odziva. Vsakega skrbno zabeležim. Želim si povratne informacije o tem kako vam gre, če je učna snov razumljiva, če jo količinsko zmorete in kaj ne gre, da vam lahko individualno pomagam. Posebej hvala vsem, ki se mi oglašate z geografskimi novicami in me še kako drugače navdušujete s svojo radovednostjo, kreativnostjo.

Gradivo tega tedna sestavljajo trije sklopi:

- A) obvezno delo – PREVERJANJE ZNANJA z rešitvami nalog preteklega tedna;
- B) obvezno delo – UTRJEVANJE ZNANJA;
- C) neobvezne GEOGRAFSKE NOVICE.

Torej, po končanem delu se mi oglasite preko spodnjega elektronskega naslova:

geografija.zalec@gmail.com (učiteljica Tina Seibert)

V naslov sporočila (Zadeva) dosledno zapišite svoje podatke: IME PRIIMEK RAZRED

Pripravljene, pozor, zdaj! Neee, nikamor se ne mudi. 😊

A) S pomočjo spodnjih rešitev nalog preteklega tedna preveri svoje znanje. Naloge, ki ti niso šle si označi z rdečo zvezdico. Tako boš ob učenju nanje še posebej pozoren.

OBVEZNO DELO

PREVERJANJE ZNANJA

1. naloga:

STARI SVET = svet (območja sveta), ki so ga Evropejci poznali pred odkritjem Amerike (novega sveta). Gre za Evropo, Azijo in Severno Afriko.

NOVI SVET = svet, za katerega Evropejci niso vedeli, da obstaja. Leta 1492 je Krištof Kolumb »odkril« Ameriko in ozemlje odkrito od takrat dalje Evropejci imenujejo novi svet: Severna Amerika, Južna Amerika, večji del Afrike, Avstralija in Antarktika.

2. naloga:

a) Sredozemsko

b) Severno, Tropsko in Južno Afriko.

c) EKVATOR (začetni vzporednik)

č) Namib

3. naloga:

a) RAZMIKANJE – PODRIVANJE – DRSENJE dveh litosferskih plošč (ena mimo druge)

b) vulkani ali ognjeniki; potresi; nastanek gorovij, otokov, tektonskih jarkov (cunami, plazovi, opustošenje)

4. naloga:

a) podtalnica ujeta med dve neprepustni plasti

b) kmetijstvo, prebivalstvo, industrija

c) dezertifikacijo = širjenjem puščav

sajenje rastlin, ki preprečujejo odnašanje prsti; ohranjanje naravnega rastlinstva; preudarno kmetovanje (npr. da se ne pase živina na tem območju); zaščitni »zidovi« (rastlinski pasovi, škarpe s kamenjem)...

5. naloga:

A: TROPSKI DEŽEVNI GOZD; VLAŽNA SAVANA; SUHA SAVANA.

B: ekvatorialno podnebje; savansko podnebje; savansko podnebje.

6. naloga: P, N, P, N, P, P.

7. naloga:

OAZA = zeleno območje sredi puščave, kjer prihaja na površje podtalnica, zato je tam možno življenje, uspeva rastlinstvo in se ljudje ukvarjajo s kmetijstvom.

ZENITNE PADAVINE = močne padavine, ki se pojavijo dvakrat na leto nad ekvatorjem, ko padejo sončevi žarki na to območje pod kotom 90° (ko je sonce v zenitu – nadglavišče). Takrat so temperature najvišje in posledično so padavine najmočnejše (količina padavin je velika).

8. naloga: Severna Amerika, Južna Amerika

Severna Amerika, Srednja Amerika, Južna Amerika

9. naloga:

1 – Kordiljere (Skalno gorovje)

2 – Apalači

3 – Osrednje nižavje

4 – Jukatan

5 – Mehiški zaliv

6 – Hudsonov zaliv

7 – Grenlandija

8 – Reka Svetega Lovrenca

10. naloga: Severnoameriške Kordiljere predstavljajo gorsko pregrado (orografsko pregrado) – oviro na poti vlažnim vetrovom, ki prihajajo iz zahoda (iznad Tihega oceana). Zračne mase se dvigajo, kondenzirajo in nad gorovji padejo v obliki padavin. Tako vlažne zračne mase iz zahoda ne dosežejo območij v zavetrju, torej območij vzdolžno od Kordiljer. Zato so tam polpuščavna območja, tudi puščave.

11. naloga:

a) PRERIJE

b) Osrednje nižavje

12. naloga:

VLAŽNO SUBTROPNSKO PODNEBJE: mile zime, vroča poletja, padavine celo leto, temp. amplituda = 27°C

SREDOZEMSKO PODNEBJE: mile zime, vroča poletja, padavine pozimi, poletja so sušna, temperaturne amplitude so manjše = 11 °C

13. naloga:

a) TORNADO

b) Topel, vlažen zrak iznad Mehiškega zaliva se pomika proti severu (Osrednjemu nižavju), s severa (iz Kanade) pa proti jugu prihajajo suhe in hladne zračne mase. Hladen in topel zrak se srečata. Hladen se

spušča pod toplega in ga prisili, da se dvigne. Torej se začne vrtinčiti in nastane močan, vrtinčast, uničujoč veter, ki ga imenujemo tornado.

14. naloga: Evropskih; črnce (temnopolte prebivalce); mestici; mulati; Indijanci; Ciudad de Mexico.

15. naloga: poznavanje različnih kultur, tradicij, jezikov; širjenje znanja; sprejetje različnosti; razvijanje in ponotrjanje vrednot kot so strpnost, tolerantnost, ...

16. naloga:

1. uporaba sodobne mehanizacije, računalniške tehnologije
2. uporaba umetnih gnojil, zaščitnih sredstev, namakalnih sistemov
3. namenjeno prodaji pridelkov (največkrat monokulturno)

17. naloga:

HURIKAN = uničujoč tropski vihar v Ameriki

PANAMSKI PREKOP = umetno zgrajen prekop, ki povezuje Tihi in Atlantski ocean (v Panami)

STAROSELCI = prvotni prebivalci (v Ameriki so to Indijanci)

B) Pred tabo je utrjevanje znanja o Severni Ameriki. Če imaš možnost, si spodnje naloge natisni in reši. Če te možnosti nimaš – nič hudega, si vprašanja in odgovore smiselno, skrajšano, zapiši v zvezek. Mogoče si izpišeš le naloge, na katere nisi znal odgovoriti.

OBVEZNO DELO

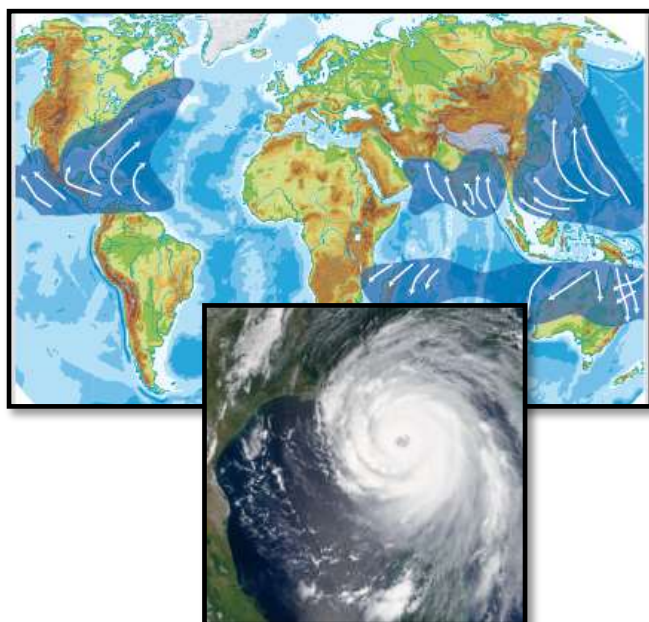
UTRJEVANJE ZNANJA

1. V Severni Ameriki so priča najhujšim in najbolj uničujočim vremenskim pojavom.

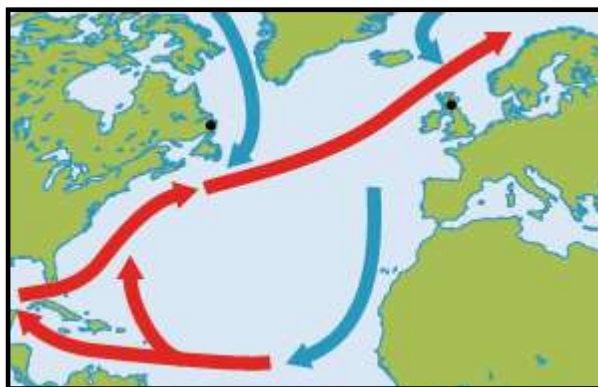
a) Poimenuj pojav na fotografiji:

b) Kje so najugodnejše razmere za nastanek teh pojavov?

c) Oglej si zemljevid in ustno naštej območja na Zemlji, kjer se pojavljajo ti uničujoči vremenski pojavi.

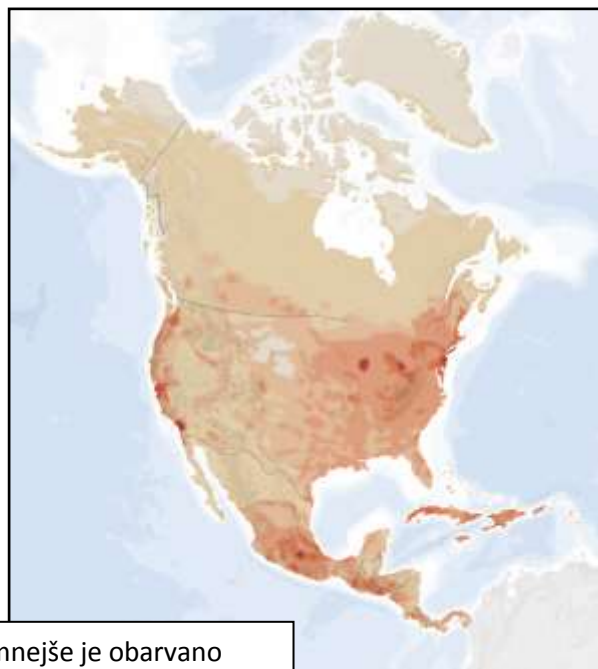

2. Na podnebje vplivajo različni dejavniki. S pomočjo ilustracije pojasni, zakaj imajo kraji na severovzhodu Severne Amerike nižje temperature kot Britansko otočje.

3. Oglej si zemljevid gostote poselitve Severne Amerike. Obkroži DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če trditev ni pravilna.

- Otoki v karibskem morju so redko poseljeni. DA NE
- Severovzhod ZDA je gosto poseljen. DA NE
- Obale Velikih jezer so gosto poseljene. DA NE
- Najredkeje je poseljena Grenlandija. DA NE
- Gorati zahod ZDA je gosto poseljen. DA NE

Temnejše je obarvano območje, gostejša je poselitev.

4. Pred prihodom Evropejcev so v Severni Ameriki živeli staroselci - Indijanci. Ustno pojasni, kaj se je zgodilo z Indijanci po prihodu Evropejcev?

5. Boj za pravice temnopoltih.

a) Poimenuj moškega na fotografiji, ki je bil eden največjih borcev za pravice temnopoltih.

b) Preberi del njegovega govora in odgovori na vprašanje.

»Moj sen je, da bodo nekega dne na rdečih gričih Georgie sinovi nekdanjih sužnjev in sinovi nekdanjih lastnikov sužnjev sposobni skupaj sestati za mizo bratstva. Moj sen je, da se bo nekoč celo država Misisipi, puščavska dežela, ki je prežeta z vročino sovraštva in zatiranja, preobrazila v oazo svobode in pravičnosti. Moj sen je, da bodo nekoč moji štiri otroci živeli v narodu, ki jih ne bo sodil po barvi njihove kože, temveč po vsebini njihovega značaja.«

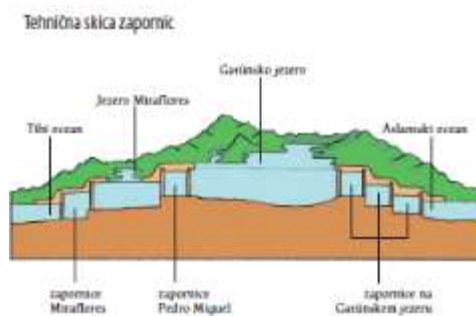
Ali so njegove sanje uresničene? Na kratko pojasni svoj odgovor.

6. Gospodarstvo Severne Amerike. Pravilno dopolni trditve.

Kanada in ZDA imata razvito _____ kmetijstvo, za katerega je značilna uporaba _____ in zaščitnih sredstev. Kmetijstvo srednjeameriških držav pa temelji na _____ poljedelstvu, v večini primerov gre za pridelavo enega ali dveh pridelkov, namenjenih _____. Velik delež prebivalstva pa se preživlja _____ poljedelstvom, za oskrbo družine.

7. Panamski prekop

a) Katera oceana povezuje Panamski prekop?

C) Vedno več vas prebira geografske novice. Juhu!

GEOGRAFSKE NOVICE

Kako zelo me veseli vaša radovednost! Poročila nas namreč spremljajo vse dni in da se ne vrti ves svet samo okrog koronavirusa je prav, da smo obveščeni tudi o drugih dogodkih. V naši rubriki izpostavljam geografske novice. Skupino novinarjev, ki mi poroča o novostih sestavlja vedno več učencev. Hvala vam! Ostanite tako vedoželjni in ne nehajte raziskovati!

Radovednost šestošolke Noelle seže zelo daleč. Redno spremlja dogajanja visoko nad Zemljino atmosfero, v vesolju. Zasledila je članek, ki govori o novih dognanjih o črni luknji in o rožnati Super Luni, ki je bila vsem na očeh.

ROŽNATA SUPER LUNA – letos najbližje Zemlji na dan 7. 4. 2020

»7. aprila zvečer smo lahko na nebu opazovali največjo polno luno (ščip) v letu 2020«, pravi Noella:

»Ob pojavu perigeja se nam Luna zdi nenavadno velika in svetleča, kar pa ni brez razloga. Super Luna je nebesni pojav, ko se Luna najbolj približa Zemlji in takrat je vpliv Lune n ljudi posebej močan. Aprilska polna luna ima več imen – velikonočna, rožnata ali potonkina. Čisto zares ni roza, ampak se tako imenuje zgolj zato, ker se pojavi v času cvetenja rož, kar simbolizira pomlad. Točko v Lunini orbiti, ko je le ta najbližje Zemlji imenujemo perigej. Na tej točki se Luna nahaja približno enkrat na mesec. Če v času, ko se Luna nahaja v perigeju, Sonce, Luna in Zemlja poravnani, ta pojav imenujemo Super Luna.«

<https://www.24ur.com/novice/znanost-in-tehnologija/roznata-superluna-osvetlila-nocno-nebo.html>

14. 4. 2020 – Gozdni POŽAR blizu nuklearne elektrarne v Černobilu

Na požar v Ukrajini sta me opozorili šestošolka Katja, ki vam prilaga spodnjo povezavo in osmošolka Nika, ki je zapisala takole:

»V torek, 14.4.2020, se je gozdni požar, ki že več dni divja na severu Ukrajine nevarno približal Černobilski nuklearni. Na srečo ga je 400 gasilcev uspelo spraviti pod nadzor. Če bi požar prišel preblizu, bi se radioktavnost povečala in bi bila smrtno nevarna. Konec meseca bo sicer minilo 34 let od dneva, ko se je v četrtem reaktorju nuklearke pripetila do zdaj najhujša jedrska nesreča v zgodovini. Še danes je zaradi sevanja prepovedano bivanje v 30 kilometrskem območju okoli elektrarne.«

<https://www.slovenskenovice.si/novice/svet/narobu-katastrofe-pozar-vse-blize-jedrski-elektrarni-video-298890>

22. 4. 2020 – SVETOVNI DAN ZEMLJE

Jaka iz sedmega razreda je poročal o treh geografskih novicah, a najbolj aktualna in še neomenjena je ta, da v tem tednu **praznujemo Svetovni dan Zemlje**. Seveda nanjo absolutno ne smemo pozabiti!

Dan Zemlje je letni dogodek, ki se praznuje 22. aprila, ko se odvijajo dogodki za osveščanje glede varovanja okolja na Zemlji. Praznovanje se je prvič organiziralo 1970. leta in ga zdaj koordinira globalna mreža Dneva Zemlje. Dogodek vsakoletno praznujejo v več kot 192 državah. Praznik Zemlje bi moral biti praznik vsakega, ki živi, ki diha, ki hodi, ki ljubi naravo in jo spoštuje. Naš planet je lep, a njegovo gostoljubnost izkoriščamo, ga izčrpavamo in uničujemo. Tako nas svetovni dan Zemlje, ki ga praznujemo 22. aprila, opominja, da si moramo VSI vsak dan prizadevati za trajnostni razvoj, za zdravo okolje, za okoljsko in podnebno ravnanje, bolj prijazno planetu. V teh dneh, ko je ohromljeno javno življenje in ko je velik delež gospodarstva obstal zaradi pandemije koronavirusa, analize kažejo hitre spremembe okolja. Zemlja je želela zadihati in narava si je vzela odmor. Kar malo srhljivo, a ne? Če dobro pomislimo, razumljivo. Čas je, da se vprašamo kako naprej.

Vabim vas, da si na tem mestu ogledate kratek video nagovor prof. Tomana z Biotehniške fakultete - **VODA JE VIR ŽIVLJENJA ALI VZROK SMRTI**, daljši dokumentarni film z naslovom ŽEJNI SVET pa si boste ogledali v sklopu predmeta biologija in kemija. <https://video.arnes.si/portal/asset.zul?id=chOpatHfNelbSMAVxw7llc0c>

KORONAVIRUS kot geografski fenomen?

Še vedno spremljamo širjenje koronavirusa, ukrepe za zajezitev širjenja, posledice na družbo, gospodarstvo...